

Eventuell deling av Kristiansand kommune

Endring i befolknings sammensetning og
befolkningsframskrivinger

Beregninger av effekt på frie inntekter ved eventuell deling – endring i befolknings sammensetning

- SSB har levert grunnlagsdata for innbyggertall fordelt på aldersgrupper til bruk i inntektssystemet for 2022 for de gamle kommunene Søgne og Songdalen. For øvrige kriterier i utgiftsutjevningen, er det tatt utgangspunkt i data for de gamle kommunene fra inntektssystemet for 2019. Det er her lagt til grunn at kriteriene har utviklet seg i samme takt som for befolkningen i kommunene samlet sett.

Endring i folketall 1.7.18-1.7.21

	Kristiansand	Søgne	Songdalen
Utvikling	2,6 %	5,0 %	1,5 %

Alderssammensetning 1.7.18

01.07.2018		10,4 %	6,1 %	83,4 %
	<i>Nye Kristiansand</i>	<i>Søgne</i>	<i>Songdalen</i>	<i>Rest-Kristiansand</i>
Innbyggere i alt	109 479	11 425	6 713	91 341
Innbyggere 0-1 år	2 457	261	182	2 014
Innbyggere 2-5 år	5 319	554	353	4 412
Innbyggere 6-15 år	13 871	1 565	960	11 346
Innbyggere 16-22 år	10 983	1 150	612	9 221
Innbyggere 23-66 år	62 083	6 305	3 766	52 012
Innbyggere 67-79 år	10 538	1 200	625	8 713
Innbyggere 80-89 år	3 444	327	179	2 938
Innbyggere 90 år og over	784	63	36	685

Andel	<i>Nye Kristiansand</i>	<i>Søgne</i>	<i>Songdalen</i>	<i>Rest-Kristiansand</i>
Innbyggere 0-1 år	2,2 %	2,3 %	2,7 %	2,2 %
Innbyggere 2-5 år	4,9 %	4,8 %	5,3 %	4,8 %
Innbyggere 6-15 år	12,7 %	13,7 %	14,3 %	12,4 %
Innbyggere 16-22 år	10,0 %	10,1 %	9,1 %	10,1 %
Innbyggere 23-66 år	56,7 %	55,2 %	56,1 %	56,9 %
Innbyggere 67-79 år	9,6 %	10,5 %	9,3 %	9,5 %
Innbyggere 80-89 år	3,1 %	2,9 %	2,7 %	3,2 %
Innbyggere 90 år og over	0,7 %	0,6 %	0,5 %	0,7 %
0-66 år	86,5 %	86,1 %	87,5 %	86,5 %
67 år og eldre	13,5 %	13,9 %	12,5 %	13,5 %
80 år og eldre	3,9 %	3,4 %	3,2 %	4,0 %

Alderssammensetning 1.7.21

01.07.2021		10,7 %	6,1 %	83,3 %
	Kristiansand	Søgne	Songdalen	Rest-Kristiansand
Innbyggere i alt	112 544	11 999	6 813	93 732
Innbyggere 0-1 år	2 365	294	155	1 916
Innbyggere 2-5 år	5 209	556	346	4 307
Innbyggere 6-15 år	14 200	1 590	938	11 672
Innbyggere 16-22 år	10 250	1 097	613	8 540
Innbyggere 23-66 år	64 409	6 611	3 851	53 947
Innbyggere 67-79 år	11 604	1 395	655	9 554
Innbyggere 80-89 år	3 684	387	213	3 084
Innbyggere 90 år og over	823	69	42	712

Andel	Kristiansand	Søgne	Songdalen	Rest-Kristiansand
Innbyggere 0-1 år	2,1 %	2,5 %	2,3 %	2,0 %
Innbyggere 2-5 år	4,6 %	4,6 %	5,1 %	4,6 %
Innbyggere 6-15 år	12,6 %	13,3 %	13,8 %	12,5 %
Innbyggere 16-22 år	9,1 %	9,1 %	9,0 %	9,1 %
Innbyggere 23-66 år	57,2 %	55,1 %	56,5 %	57,6 %
Innbyggere 67-79 år	10,3 %	11,6 %	9,6 %	10,2 %
Innbyggere 80-89 år	3,3 %	3,2 %	3,1 %	3,3 %
Innbyggere 90 år og over	0,7 %	0,6 %	0,6 %	0,8 %
0-66 år	85,7 %	84,6 %	86,6 %	85,8 %
67 år og eldre	14,3 %	15,4 %	13,4 %	14,2 %
80 år og eldre	4,0 %	3,8 %	3,7 %	4,0 %

Endring i alderssammensetning 2018-2021

- I tabellen øverst er vist utvikling i ulike aldersgrupper fra 2018 til 2021.
 - Flere barn og unge i aldersgruppene 0-5 år og 6-15 år trekker isolert sett i retning av økte til utgifter barnehage og grunnskole, mens flere eldre i aldersgruppene over 67 år isolert sett trekker i retning av økte utgifter til pleie og omsorgstjenestene.
 - I inntektssystemet måles utgiftsbehovet for den enkelte kommune i forhold til utviklingen på landsbasis.
- I den nederste tabellen vises utvikling i ulike aldersgrupper i forhold til utviklingen for landet, dvs. endring i utgiftsbehov fra 2019 til 2022.
 - Tabellen får bl.a. fram at utgiftsbehovet for alle kommunene øker i aldersgruppen 2-5 år (barnehage). I aldersgruppen 6-15 år (grunnskole) reduseres utgiftsbehovet for Søgne og Songdalen, mens utgiftsbehovet øker for Rest-Kristiansand. I de eldste aldersgruppene (pleie og omsorg) reduseres utgiftsbehovet for Rest-Kristiansand, mens utgiftsbehovet øker for Søgne og Songdalen.

Endring innbyggertall 1.7.18-1.7.21. Kilde: SSB/beregninger ved TF

	4204 Kristiansand	Søgne	Songdalen	Rest- Kristiansand	Landet
Innbyggere i alt	2,8 %	5,0 %	1,5 %	2,6 %	1,7 %
Innbyggere 0-1 år	-3,7 %	12,6 %	-14,8 %	-4,9 %	-4,9 %
Innbyggere 2-5 år	-2,1 %	0,4 %	-2,0 %	-2,4 %	-5,1 %
Innbyggere 6-15 år	2,4 %	1,6 %	-2,3 %	2,9 %	0,0 %
Innbyggere 16-22 år	-6,7 %	-4,6 %	0,2 %	-7,4 %	-2,1 %
Innbyggere 23-66 år	3,7 %	4,9 %	2,3 %	3,7 %	1,7 %
Innbyggere 67-79 år	10,1 %	16,3 %	4,8 %	9,7 %	8,8 %
Innbyggere 80-89 år	7,0 %	18,3 %	19,0 %	5,0 %	6,9 %
Innbyggere 90 år og over	5,0 %	9,5 %	16,7 %	3,9 %	5,0 %

Endring i beregnet utgiftsbehov 2019-2022. Kilde: SSB/beregninger ved TF

	4204 Kristiansand	Søgne	Songdalen	Rest- Kristiansand
Innbyggere 0-1 år	0,1 %	15,5 %	-13,0 %	-0,9 %
Innbyggere 2-5 år	2,2 %	2,5 %	4,0 %	2,0 %
Innbyggere 6-15 år	1,3 %	-1,9 %	-2,5 %	2,0 %
Innbyggere 16-22 år	-6,5 %	-6,5 %	2,7 %	-7,2 %
Innbyggere 23-66 år	0,9 %	-0,2 %	0,7 %	1,0 %
Innbyggere 67-79 år	0,1 %	3,3 %	-3,0 %	-0,2 %
Innbyggere 80-89 år	-1,0 %	6,1 %	9,1 %	-2,6 %
Innbyggere 90 år og over	-0,9 %	0,7 %	7,2 %	-1,7 %

Utgiftsutjevningen i inntektssystemet

- Forskjellene mellom landets kommuner er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur, demografisk sammensetning mv. Både etterspørselen etter kommunale tjenester og kostnadene ved å tjenesteytingen vil derfor variere mellom kommunene. Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp slike variasjoner. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne.
- Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet få full kompensasjon for de kostnadsforskjellene som de selv ikke kan påvirke.
- Indeks for beregnet utgiftsbehov viser hvor tung eller lett en kommune er å drive, sammenlignet mot det som er gjennomsnittet for alle landets kommuner (der indeks lik 1 betyr et utgiftsbehov lik landsgjennomsnittet).
- Kostnadsnøkkelen består av 8 ulike delkostnadsområder: administrasjon, landbruk, barnehage, grunnskole, pleie og omsorg, kommunehelse, barnevern og sosialtjeneste.
- I tabellen er vist utslag på kostnadsnøkkelen for Kristiansand, Søgne og Songdalen i inntektssystemet for 2019 og for nye Kristiansand i 2022.

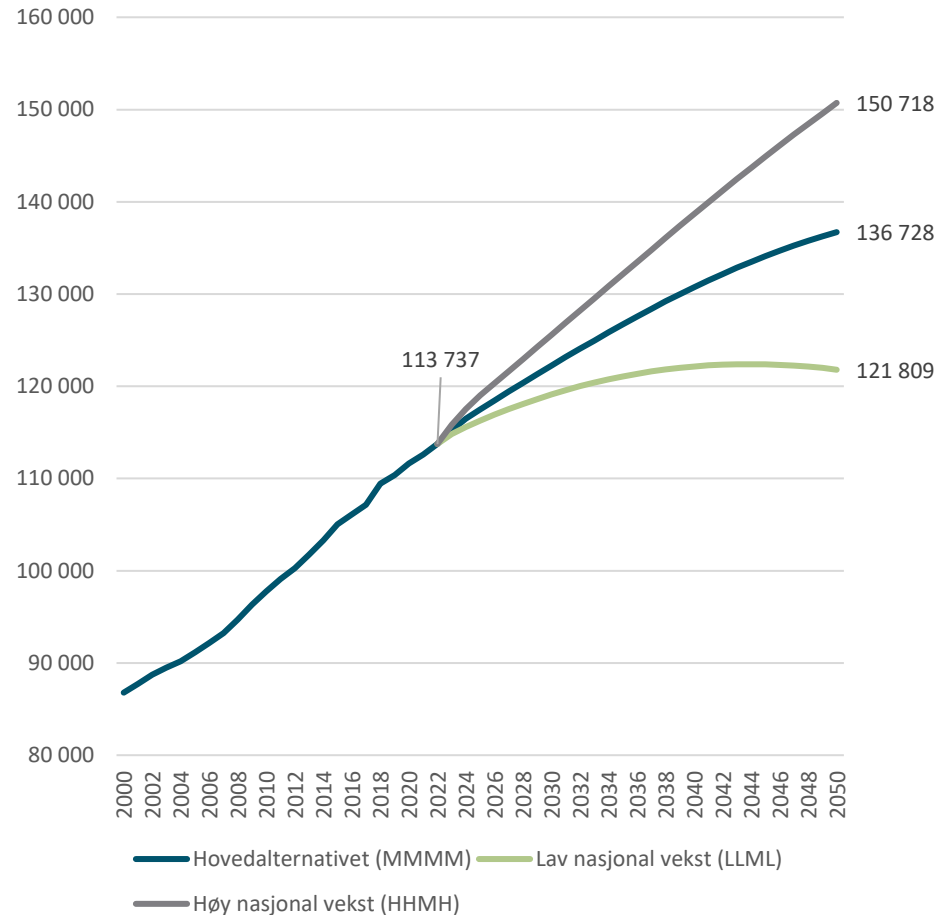
Utslag på kostnadsnøkkelen 2019 og 2022. Kilde: KDD/beregninger ved TF

	1001 Kristiansand	1018 Søgne	1017 Songdalen	Nye Kristiansand	4204 Kristiansand
	2019	2019	2019	2019*	2022
Barnehage	1,0422	1,0197	1,0867	1,0455	1,0540
Administrasjon	0,9201	0,9838	1,0480	0,9374	0,9341
Landbruk	0,0774	0,6284	1,0688	0,2146	0,2016
Grunnskole	1,0002	1,1142	1,2100	1,0291	1,0372
Pleie og omsorg	0,9263	0,9070	0,8998	0,9223	0,9241
Kommunehelse	0,9155	0,9795	1,0374	0,9322	0,9270
Barnevern	1,0682	1,0452	1,1478	1,0751	1,0748
Sosialtjeneste	1,1772	0,9472	1,1702	1,1624	1,1148
Kostnadsindeks	0,9822	0,9962	1,0555	0,9907	0,9903

*) : Vektet snitt av Kristiansand, Søgne og Songdalen

Befolkningsframskrivinger SSB 2022-2050

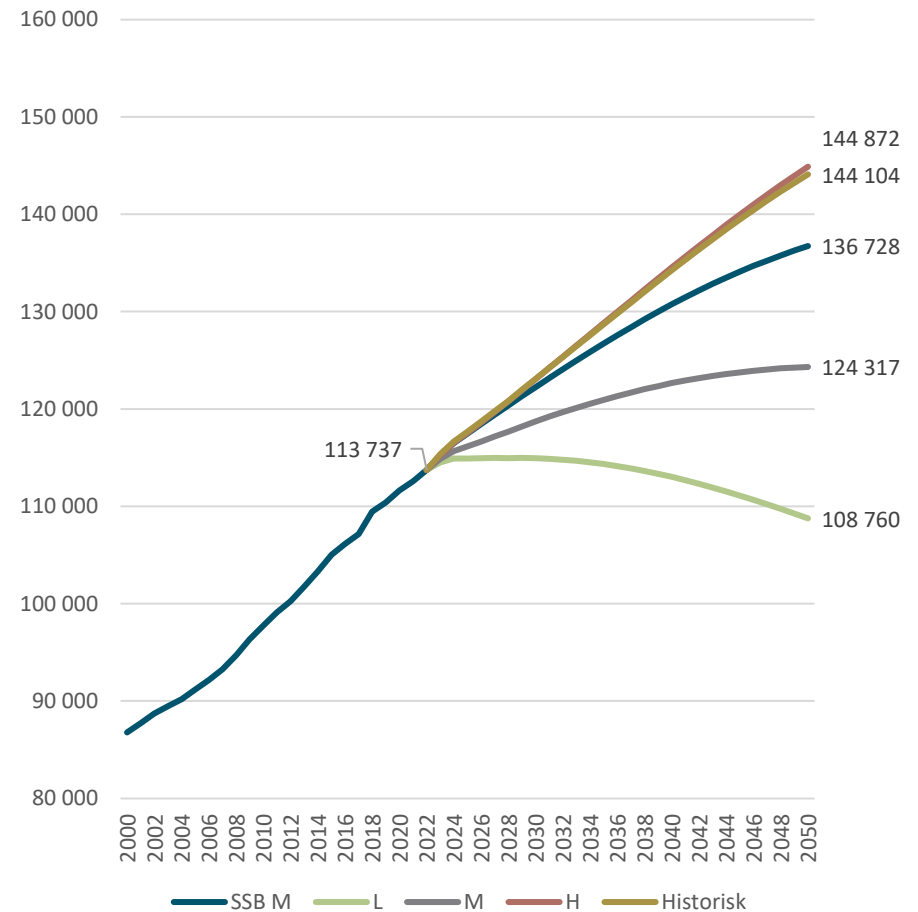
- SSB har publiserte nye, oppdaterte befolkningsframskrivinger i 2022 (de forrige kom i 2020). Kommunevise tall er tilgjengelig fram til 2050. Befolkningsframskrivinger beregner framtidens befolkning basert på forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, flytting og nettoinnvandring.
- SSB opererer med 3 hovedalternativer: Lav nasjonal vekst (LLML), middels nasjonal vekst (MMMM) og høy nasjonal vekst (HHMH). SSBs hovedalternativ MMMM, som står for mellomnivået for henholdsvis fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og innvandring anses normalt som det mest realistiske alternativet.

Befolkningsframskrivinger 2022-2050 fra SSB. Historisk utvikling 2000-2022. Kristiansand kommune.
Kilde: SSB

Befolkningsprognoser fra Telemarksforsking (2022)

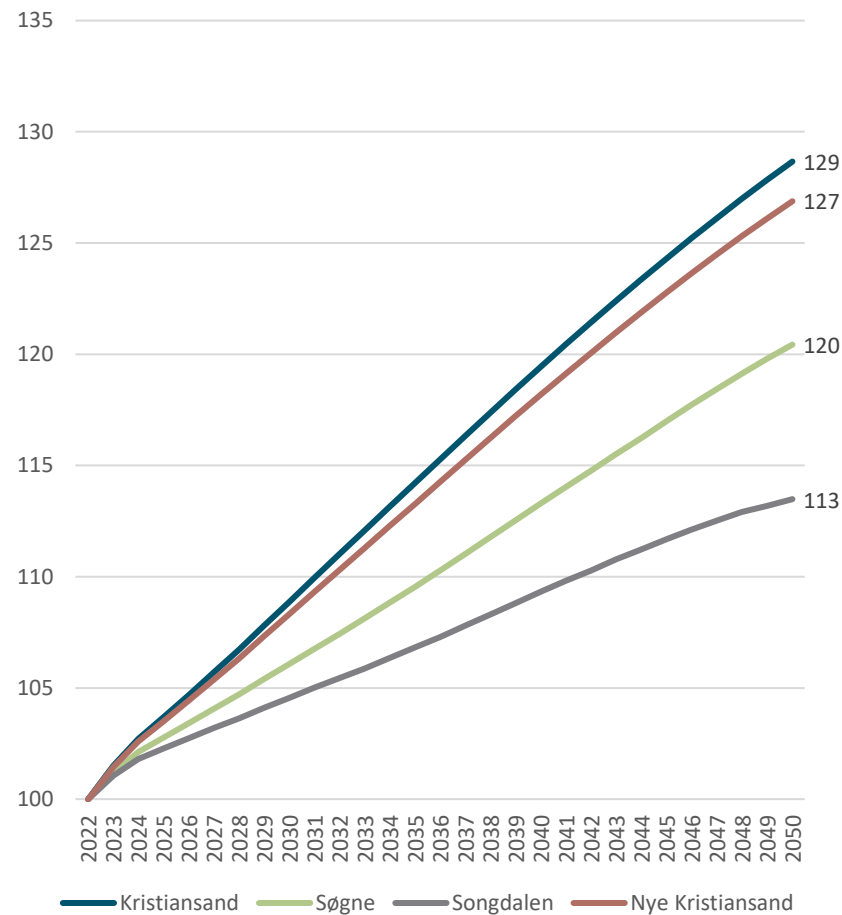
- Befolkningsprognosene fra Telemarksforsking er et nyttig supplement til SSBs framskrivinger og gir alternative perspektiver på den framtidige utviklingen. Framskrivingene er basert på ulike verdier av attraktivitet for bosetting og næringsliv. Hensikten er å få fram mulighetsrommet for befolkningsvekst, altså hvor mye folketallsveksten kan påvirkes lokalt. Attraktivitetsverdiene er hentet fra analyser av attraktivitet for de ti siste årene. Alle scenariene tar utgangspunkt i at SSBs framskrivning for nasjonal befolkningsvekst skal bli som i hovedalternativet, men tar hensyn til ulike verdier av attraktiviteten for kommunen.
- Vi har ulike scenarier for utviklingen av folketallet i kommunen, alt etter hvor høy attraktivitet kommunen har i framtiden. Et scenario er at en lykkes med å skape høy og positiv attraktivitet for både bosetting og næringsliv (H). Vi har også et scenario der den framtidige attraktiviteten er lav (L). Forskjellen mellom scenariet med høy og lav attraktivitet vil vise hvilket mulighetsrom det er for framtidig befolkningsutvikling. Et naturlig scenario er at attraktiviteten er akkurat som middels (M). Det vil gi en vekst i tråd med det som er forventet ut fra de strukturelle forholdene. Det betyr at både flyttetallene og arbeidsplassveksten i næringslivet er lik forventet verdi. Et siste scenario er at attraktiviteten for kommunen blir den samme i framtiden som gjennomsnittet for de siste ti årene.
- Kristiansand har hatt relativt høy samlet attraktivitet de siste 10 årene. Hvis attraktiviteten for kommunen blir den samme i framtiden som gjennomsnittet for de siste ti årene er det anslått et folketall på 144 100 i 2050.

Befolkningsprognoser fra Telemarksforsking 2022-2050. Kristiansand kommune. Kilde: SSB/TF*

Befolkningsprognoser for ulike deler av Kristiansand

- I diagrammet er vist utvikling for ulike deler av Kristiansand kommune fra 2022 til 2050 (dvs. utvikling på grunnkrets/delområdenivå).
- Det er tatt utgangspunkt i scenariet for historisk utvikling.
- Fra 2022 til 2050 er det anslått en vekst for nye Kristiansand på 27 prosent. For de gamle kommunene Kristiansand, Søgne og Songdalen er det anslått en utvikling på hhv. 29 prosent, 20 prosent og 13 prosent

Befolkningsprognoser fra Telemarksforsking 2022-2050. Indeksert utvikling 2022=100. Delområder Kristiansand kommune. Kilde: SSB/TF*

Befolkningsprognoser for ulike deler av Kristiansand

- Hvis vi ser på utvikling i ulike aldersgrupper fra 2022 til 2050, er det anslått en høyere vekst i aldersgruppene under 66 år i Kristiansand-delen enn i Søgne og Songdalen.
- I de eldste aldersgruppene er det anslått høyest vekst i aldersgruppen 67-79 år i Søgne, mens det i aldersgruppen 80 år og eldre er anslått høyest vekst i Songdalen.

Befolkningsprognoser fra Telemarksforskning 2022-2050. Delområder Kristiansand kommune. Kilde: SSB/TF*

	Kristiansand	Søgne	Songdalen	Nye Kristiansand
0-5 år	20,7 %	8,9 %	-1,6 %	17,9 %
6-15 år	17,5 %	3,1 %	-7,1 %	14,2 %
16-19 år	29,1 %	7,7 %	-5,6 %	24,5 %
20-66 år	18,4 %	13,8 %	3,4 %	17,0 %
67-79 år	53,6 %	29,8 %	66,1 %	51,4 %
80+	170,4 %	189,7 %	162,7 %	171,9 %
Totalt	28,7 %	20,4 %	13,5 %	26,9 %